

การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในนักศึกษาระดับปริญญาตรี

โชติอนันต์ เขาวนสุจริต ดลดาว วงศ์ธีระธรรม และ สุรีพร อนุศาสนนันท์

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา

CONFIRMATORY FACTOR ANALYSIS OF POSITIVE PSYCHOLOGICAL CAPITAL IN UNDERGRADUATE STUDENTS

Chotanan Chaosutjarit, Doldao Wongtheerathorn and Sureeporn Anusasananan

Faculty of Education, Burapha University, Thailand

E-mail address: chotanancha@gmail.com

วันที่รับบทความ (Received) 31 กรกฎาคม 2562

วันที่ได้รับบทความฉบับแก้ไข (Revised) 28 ธันวาคม 2564

วันที่ตอบรับบทความ (Accepted) 1 สิงหาคม 2562

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาระดับปริญญาตรีด้วยการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 400 คน อายุระหว่าง 18 – 23 ปี ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือในการวิจัยครั้งนี้คือ แบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของพัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2558) ที่ผู้วิจัยนำมาพัฒนาให้สอดคล้องกับบริบทของนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง มีค่าอำนาจจำแนกอยู่ระหว่าง 59-93 ค่าความเชื่อมั่นของแบบวัดเท่ากับ .98 ผลการวิจัยพบว่า โมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีความกลมกลืนสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ($\chi^2 = 500.32$, $df = 514$, $p\text{-value} = 0.659$, $GFI = 0.940$, $AGFI = 0.908$, $RMSEA = 0.000$, $SRMR = 0.035$) มีองค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ คือ ด้านความหวัง ด้านการมองโลกในแง่ดี ด้านการรับรู้ความสามารถในตนเอง และด้านการฟื้นฟูพลังงาน ด้านความหวัง แต่ละด้านเท่ากับ 0.90, 0.90, 0.99, 0.85 ตามลำดับ นักศึกษามีระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$) โดยด้านความหวังมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.63$) ด้านการมองโลกในแง่ดีมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับสูง ($\bar{X} = 3.59$) ด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$) และด้านการฟื้นฟูพลังงานมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$) จึงควรมีการพัฒนาโปรแกรมเพื่อเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองและด้านการฟื้นฟูพลังงานของนักศึกษาระดับปริญญาตรีให้อยู่ในระดับที่เหมาะสมต่อการเรียน การดำเนินชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพในอนาคต

คำสำคัญ: ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยัน นักศึกษาระดับปริญญาตรี

Abstract

This study aimed to investigate the positive psychological capital of undergraduate students using confirmatory factor analysis. Participants were 400 undergraduates in Suan Sunandha Rajabhat University, Bangkok Metropolis. Their was age range between 18 - 23 years old were randomly selected by Multi-Stage Random Sampling. Instruments were the Positive Psychological Capital Scale developed from Patcharaporn Sisawad's Positive Psychological Capital Scale. The discrimination and the validity of the scale were 59-93 and .98 respectively.

Findings showed that the model was valid and well-fitted the empirical data ($\chi^2 = 500.32$, $df = 514$, $p\text{-value} = 0.659$, $GFI = 0.940$, $AGFI = 0.908$, $RMSEA = 0.000$, $SRMR = 0.035$) This model consisted of 4 factors : Hope, Optimism, Self-efficacy and Resilience. The results also exhibits moderate positive psychological capital in undergrad students ($\bar{X} = 3.41$, $SD = 0.42$) considering in each category, results showed high level of positive psychological capital in the Hope ($\bar{X} = 3.63$); the Optimism ($\bar{X} = 3.59$); while the Self-efficacy and the Resilience was found moderate level ($\bar{X} = 3.18$ and $\bar{X} = 3.23$) Suggestions for this study was to develop the program for enhancing positive psychological capital of undergrad students to meet the appropriate level for everyday living.

Keywords: Positive Psychological Capital, Confirmatory Factor Analysis, Undergraduate Student

บทนำ

นิสิตนักศึกษาถือเป็นช่วงวัยแห่งการศึกษาเล่าเรียน ซึ่งนับเป็นช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อที่บุคคลจะพัฒนาจากการเป็นวัยรุ่นไปสู่การเป็นผู้ใหญ่ ในวัยนี้ถือเป็นวัยที่มีพัฒนาการอย่างรวดเร็ว ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา และจิตใจ นับเป็นระยะเวลาที่บุคคลต้องเผชิญกับประสบการณ์ใหม่ ความรับผิดชอบใหม่ และสัมพันธภาพใหม่ ๆ (ประณต คำฉิม, 2551) แม้บุคคลวัยนี้จะมีความสามารถด้านสติปัญญามากขึ้น มีทักษะในการคิด การตัดสินใจได้ดีขึ้นมากกว่าช่วงวัยก่อนหน้า แต่ความเปลี่ยนแปลงในทุกด้านของบุคคลวัยนี้อาจจะส่งผลให้ต้องประสบกับความยุ่งยากใจกับปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจนก่อเกิดเป็นความเครียด ซึ่งการที่บุคคลวัยนี้ต้องประสบกับสภาวะของการเปลี่ยนแปลงรอบด้าน อาจทำให้หลายคนหาทางออกด้วยวิธีการที่ไม่เหมาะสมจนเกิดเป็นปัญหาทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม เช่น ปัญหาการเรียนตกต่ำ หรือปัญหาอื่น ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้อีกเป็นจำนวนมาก ซึ่งหากบุคคลวัยนี้มีประสบการณ์ที่ไม่ดีในการฝ่าฟันปัญหาที่เกิดขึ้น ก็อาจจะส่งผลถึงพัฒนาการด้านต่าง ๆ ในช่วงวัยต่อไป แต่ถ้าหากบุคคลมีประสบการณ์ที่ดีสามารถปรับตัวและเผชิญปัญหาได้ดี มีความรู้สึกพึงพอใจหรือภาคภูมิใจในตนเองก็จะสามารถก้าวสู่การเป็นผู้ใหญ่ที่ดีในวันข้างหน้า ด้วย

เหตุนี้จึงมีความจำเป็นที่บัณฑิตนักศึกษาคควรได้รับการเสริมสร้างคุณลักษณะด้านบวกภายในตัวบุคคล เพื่อที่จะพัฒนาให้มีคุณลักษณะที่เหมาะสม พร้อมทั้งจะเป็นบุคลากรที่มีคุณภาพของสังคมต่อไป

ในช่วงสองทศวรรษที่ผ่านมา การศึกษาคุณลักษณะเชิงบวกของบุคคล ได้รับความสนใจอย่างมากจากการเสนอแนวคิดจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychology) ของ Seligman (Seligman & Csikszentmihalyi, 2000) ซึ่งจิตวิทยาเชิงบวกจึงเปรียบเสมือนอีกมิติหนึ่งของงานจิตวิทยาที่มุ่งเสริมสร้างหรือส่งเสริม มากกว่าการเยียวยาหรือบำบัดรักษา เพื่อช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้มนุษย์เกิดการค้นพบ พัฒนา และนำไปใช้จากศักยภาพที่ซ่อนอยู่ เพื่อนำไปสู่สุขภาพทางกายและทางจิตใจอย่างเต็มศักยภาพ ต่อมาในปี 2007 Luthans และคณะ (2007) ได้เสนอแนวคิดใหม่โดยใช้คำว่า “ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก” หรือ Positive Psychological Capital เรียกโดยย่อว่า Positive PsyCap หรือ PsyCap ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะในด้านบวกภายในตัวบุคคล ที่เป็นจุดเด่นหรือจุดแข็ง เป็นคุณลักษณะเฉพาะบุคคลในทางบวก มีความเฉพาะเจาะจง สามารถวัดได้ พัฒนาได้ นำมาใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพได้ ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความหวัง (Hope) หมายถึง การมีความคิด ความเชื่อ ที่มุ่งไปยังเป้าหมายในการปฏิบัติงานหรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ โดยเชื่อว่าตนเองสามารถรับมือ จัดการ หรือแสวงหาวิธีการที่จะบรรลุเป้าหมาย มีแรงจูงใจและตั้งใจที่จะปฏิบัติตามแนวทางนั้น 2) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) หมายถึง การมีวิธีให้เหตุผลหรือมีรูปแบบในการอธิบายต่อสถานการณ์ต่าง ๆ ที่ต้องเผชิญในทางที่ดี โดยมีความคาดหวังว่าจะมีผลลัพธ์ที่ดีเกิดขึ้นกับตนเอง 3) การรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-efficacy) หมายถึง การตระหนักรู้และเชื่อมั่นถึงความสามารถที่มีอยู่ในตนเอง มีความปรารถนาที่จะเผชิญความท้าทาย มีความทุ่มเท มีความพยายามในการปฏิบัติงานหรือกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งเอาไว้ และ 4) การฟื้นพลัง (Resilience) หมายถึง ความสามารถในการอดทน ปรับเปลี่ยน หรือตอบรับกับอารมณ์ต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมและรวดเร็วเพื่อกลับคืนสู่ภาวะปกติ ในขณะที่ต้องเผชิญกับปัญหาอุปสรรค ความขัดแย้ง ความล้มเหลว หรือเหตุการณ์ที่ไม่ได้คาดคิดเอาไว้ก่อน โดยการศึกษาของ Luthans ดังกล่าวนี้นี้ ได้คัดเลือกองค์ประกอบของพฤติกรรมเชิงบวกมาศึกษาสังเคราะห์ (ความหวัง การมองโลกในแง่ดี การรับรู้ความสามารถในตนเอง และการฟื้นพลัง) โดยองค์ประกอบทั้งสี่ตัวนี้ เมื่อนำมารวมกันเป็นตัวแปรเดียวที่เรียกว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกแล้วจะมีประสิทธิภาพในการทำนายพฤติกรรมเชิงบวกของบุคคลได้ดีกว่าองค์ประกอบแยกย่อยในแต่ละตัว ซึ่งการวิจัยของ Vanno และคณะ (2014) ได้ศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกตามแนวคิดของ Luthans พบว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมีความสัมพันธ์กับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรีมีระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกสูงทุกด้าน โดยเฉพาะในด้านความหวังสูงสุด และพบว่า องค์ประกอบทั้ง 4 ด้าน ของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกส่วนบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกกับการรับรู้ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของกลุ่มอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ การศึกษาของ Luthans และ Youssef (2004) ยังพบด้วยว่า บุคคลที่มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกนั้นจะสามารถเจริญเติบโตหรือประสบความสำเร็จ โดยสามารถเอาชนะอุปสรรคและความยากลำบากโดยไม่ย่อท้อ สามารถกลับมา มีศักยภาพที่เหนือกว่าเดิมได้ ทั้งยังสามารถแสวงหาความหมายและคุณค่าในชีวิตของตนเองได้อย่างดีอีกด้วย

แบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่สร้างโดย Luthans และคณะ (2007) ได้ถูกนำมาพัฒนาเป็นฉบับภาษาไทยโดยพัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2558) ประกอบด้วยข้อคำถาม 39 ข้อ กลุ่มตัวอย่างคือนิสิต/นักศึกษา ระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์/ศึกษาศาสตร์ สังกัดมหาวิทยาลัยรัฐ และมหาวิทยาลัยในกำกับรัฐ มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคเท่ากับ 0.85 ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ขออนุญาตนำแบบวัดดังกล่าวมาปรับปรุงเพื่อให้เก็บข้อมูลกับนักศึกษาทั่วไปและเข้ากับสถานการณ์ในปัจจุบัน โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาระดับปริญญาตรีเพื่อเป็นการตรวจสอบโครงสร้างองค์ประกอบตามแนวคิดทฤษฎีว่ามีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่ในกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันเป็นวิธีที่เหมาะสมสำหรับการทดสอบแบบวัดที่มีแนวคิดทฤษฎีรองรับ ดังนั้นการศึกษาวิจัยในครั้งนี้จึงต้องการตรวจสอบข้อคำถามที่พัฒนาปรับปรุงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของนิสิตนักศึกษาไทยนั้น มีโครงสร้างองค์ประกอบสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ 4 องค์ประกอบตามแนวคิดทฤษฎีหรือไม่ ซึ่งเป็นการยืนยันว่าแบบวัดที่พัฒนาขึ้นนี้มีความเหมาะสมกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี

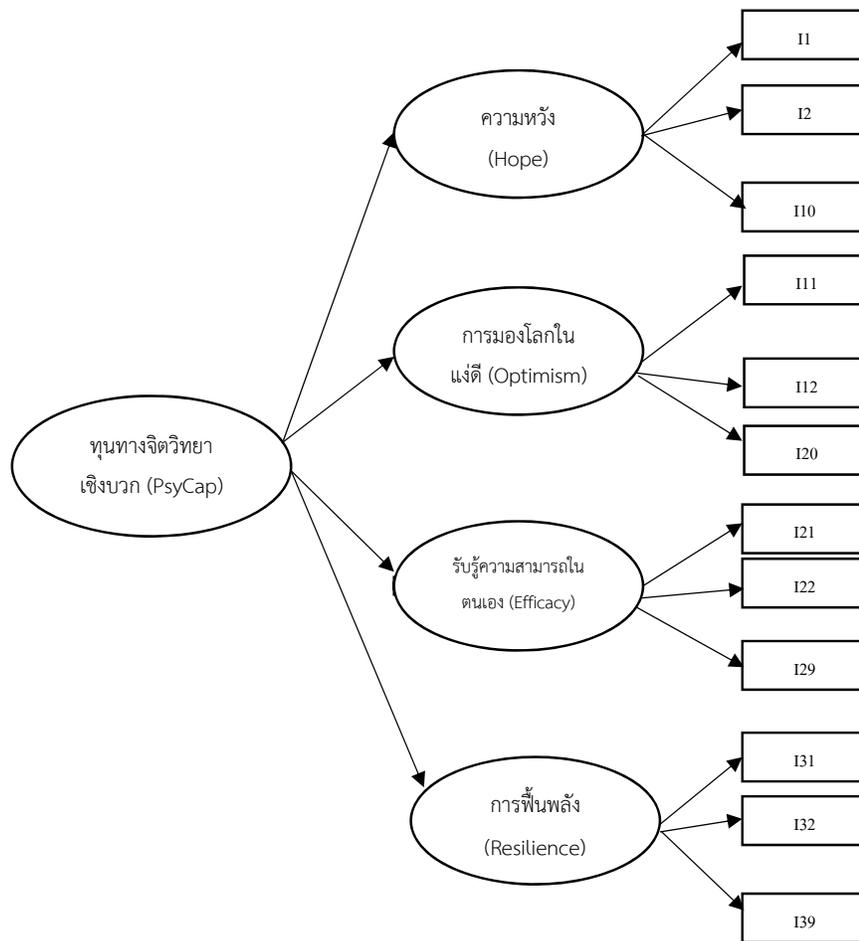
ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในนักศึกษาระดับปริญญาตรี เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างของแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากพัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2558) โดยผลการวิจัยที่ได้สามารถนำไปเป็นแนวทางให้อาจารย์นักจิตวิทยา นำไปพัฒนารูปแบบเพื่อช่วยเหลือให้การศึกษานักศึกษาที่มีแนวโน้มว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับต่ำ ด้วยเหตุผลที่ว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกนั้นเป็นคุณลักษณะเชิงบวกภายในของบุคคลที่สามารถสังเกต วัด และพัฒนาให้เปลี่ยนแปลงไปในทางบวกได้ ทั้งนี้ เพื่อให้บุคคลนั้นสามารถนำศักยภาพภายในตนเองออกมาใช้ได้อย่างเต็มความสามารถตามศักยภาพแห่งตน และใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา
2. เพื่อศึกษาทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาองค์ประกอบของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychological Capital) ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 ผู้วิจัยใช้แนวคิดของ Luthans (2007) เป็นกรอบในการศึกษาวิจัย จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นพบว่า มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) ความหวัง (Hope) 2) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) 3) การรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-efficacy) และ 4) การฟื้นพลัง (Resilience) ดังที่แสดงตามภาพที่ 1

ภาพที่ 1 โมเดลการวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาระดับปริญญาตรีในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา กรุงเทพมหานคร ปีการศึกษา 2561 จำนวน 29,458 คน

กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างพิจารณาจากแนวคิดของ Hair และ คณະ (2010) ที่กล่าวว่าอัตราส่วนระหว่างกลุ่มตัวอย่างต่อจำนวนพารามิเตอร์หรือตัวแปรเพื่อให้มีความเหมาะสมในการวัดควรเป็นอย่างน้อย 10-20 เท่าของจำนวนข้อคำถามในเครื่องมือการวิจัยซึ่งมีจำนวน 39 ข้อ รวมจำนวนกลุ่มตัวอย่าง 390 คน โดยผู้วิจัยปรับเป็น 400 คน จึงเลือกสุ่มนักศึกษาจากทั้ง 4 คณะ คณะละ 100 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage random sampling) โดยมีรายละเอียดคือ ขั้นที่ 1 ผู้วิจัยแบ่งคณะออกเป็น 4 กลุ่ม คือ 1) กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ 2) กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี 3) กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และ 4) กลุ่มสาขาธุรกิจ การจัดการและการสื่อสาร

จากนั้นจึงสุ่มคณะจากทั้ง 4 กลุ่ม ๆ ละ 1 คณะ ด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) รวมทั้งสิ้น 4 คณะ โดยกลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์สุขภาพ ได้แก่ วิทยาลัยพยาบาลและสุขภาพ กลุ่มสาขาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้แก่ คณะวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี กลุ่มสาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ ได้แก่ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ และกลุ่มสาขาธุรกิจ การจัดการและการสื่อสาร ได้แก่ คณะวิทยาการจัดการ จากนั้นในขั้นที่ 2 จึงสุ่มตัวอย่างนักศึกษาจาก 4 คณะ

เครื่องมือในการวิจัย ได้แก่ แบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก ที่ผู้วิจัยได้ปรับปรุงจากพัชราภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2558) ซึ่งผู้วิจัยได้ติดต่อขออนุญาตใช้เพื่อการวิจัย โดยแบบวัดมีจำนวนข้อคำถาม 39 ข้อ มีลักษณะเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ (1 = มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับน้อยที่สุด และ 5 = มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกระดับมากที่สุด) และนำแบบวัดไปทดลองใช้กับนักศึกษาที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาคโดยเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนก .40 ขึ้นไป ได้เป็นแบบวัดจำนวนทั้งสิ้น 39 ข้อ โดยมีค่าอำนาจจำแนกระหว่าง .59 - .93 และมีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ .98

การเก็บรวบรวมและการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำแบบวัดไปดำเนินการเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ในมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา จำนวน 400 คน จากนั้นนำข้อมูลมาวิเคราะห์สถิติพื้นฐาน บรรยายค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกทั้งภาพรวมและรายด้าน และวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับที่สอง (Confirmatory Factor Analysis Second Order) เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงโครงสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในนักศึกษา

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่ามี 4 องค์ประกอบย่อย 39 ตัวแปรสังเกตได้ ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันขององค์ประกอบ 4 องค์ประกอบ จำนวน 39 ข้อคำถาม พบว่า องค์ประกอบของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีค่าไค-สแควร์ เท่ากับ 500.32 และไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($p = 0.659$) ค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืน (GFI) เท่ากับ 0.940 และค่าดัชนีวัดระดับความกลมกลืนที่ปรับแก้แล้ว (AGFI) เท่ากับ 0.908 ซึ่งมีค่าสูงกว่าเกณฑ์ (>0.900) (นงลักษณ์ วิรัชชัย, 2538: 44-47) ส่วนค่ามาตรฐานดัชนีรากกำลังสองเฉลี่ยของค่าความแตกต่างโดยประมาณ (RMSEA) เท่ากับ 0.000 ควรมีค่าต่ำกว่า 0.05 หรือไม่เกิน 0.08 (วิริณีย์ ธรรมนารถสกุล, 2547: 127) ค่ามาตรฐานค่าดัชนีรากของค่าเฉลี่ยกำลังสองส่วนที่เหลือ (SRMR) เท่ากับ 0.035 ควรมีค่าต่ำกว่า 0.05 (Bollen, 1989: 257-258) เมื่อพิจารณาค่าน้ำหนักองค์ประกอบของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีค่าเป็นบวกทุกค่า โดยมีค่าอยู่ระหว่าง 0.85-0.99 และมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ทุกค่า

($t > 2.58$) โดยค่าสถิติ t แต่ละตัวบ่งชี้อยู่ระหว่าง 9.52 ถึง 18.51 แสดงว่า ตัวบ่งชี้ทุกตัวมีความสัมพันธ์กับองค์ประกอบอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ จึงสรุปได้ว่า โมเดลมีความกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ในระดับดี

ค่าน้ำหนักองค์ประกอบคะแนนมาตรฐานในทุกองค์ประกอบอันดับหนึ่งมีค่าน้ำหนักสูงกว่า 0.40 ทุกตัว โดยพบว่า น้ำหนักองค์ประกอบอยู่ระหว่าง 0.40 ถึง 0.87 รายละเอียดดังตารางที่ 1 ตารางที่ 2 และภาพที่ 2

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้	น้ำหนัก องค์ประกอบ มาตรฐาน (β)	ความคลาด เคลื่อน มาตรฐาน (SE)	ความคลาด เคลื่อนการวัด (e)	t	R ²
ความหวัง	Hope1	0.72	-	0.48	-	0.52
	Hope2	0.73	0.04	0.47	17.16	0.53
	Hope3	0.80	0.05	0.37	16.08	0.64
	Hope4	0.79	0.05	0.38	15.76	0.62
	Hope5	0.73	0.05	0.45	14.25	0.53
	Hope6	0.80	0.06	0.35	14.58	0.64
	Hope7	0.80	0.05	0.35	15.48	0.64
	Hope8	0.81	0.05	0.35	15.01	0.66
	Hope9	0.77	0.05	0.41	14.61	0.59
	Hope10	0.45	0.05	0.79	8.99	0.20
การมองโลก ในแง่ดี	Opt1	0.75	-	0.42	-	0.56
	Opt2	0.79	0.05	0.38	16.86	0.62
	Opt3	0.73	0.05	0.48	15.31	0.53
	Opt4	0.84	0.05	0.29	18.39	0.71
	Opt5	0.83	0.05	0.31	17.91	0.69
	Opt6	0.87	0.05	0.24	19.06	0.76
	Opt7	0.45	0.05	0.83	9.29	0.20
	Opt8	0.80	0.05	0.37	17.10	0.64
	Opt9	0.78	0.05	0.40	16.49	0.61
	Opt10	0.84	0.05	0.28	18.24	0.71
การรับรู้ ความสามารถ ในตนเอง	Self1	0.81	-	0.34	-	0.66
	Self2	0.82	0.04	0.33	21.37	0.67
	Self3	0.82	0.04	0.32	18.97	0.67
	Self4	0.80	0.04	0.36	18.31	0.64
	Self5	0.51	0.05	0.75	10.66	0.26
	Self6	0.59	0.05	0.69	12.37	0.35
	Self7	0.48	0.05	0.77	10.15	0.23
	Self8	0.54	0.05	0.71	10.91	0.29
	Self9	0.76	0.05	0.43	17.00	0.58

การฟื้นฟูพลัง	Res1	0.50	-	0.77	-	0.25
	Res2	0.43	0.04	0.81	10.72	0.18
	Res3	0.48	0.04	0.79	12.63	0.23
	Res4	0.67	0.07	0.55	9.75	0.45
	Res5	0.81	0.08	0.34	10.06	0.66
	Res6	0.40	0.05	0.77	8.18	0.16
	Res7	0.73	0.08	0.46	9.41	0.53
	Res8	0.81	0.08	0.35	10.22	0.66
	Res9	0.69	0.08	0.52	9.23	0.48
	Res10	0.72	0.08	0.49	9.34	0.52
การวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง						
ความหวัง		0.90	0.06	0.19	14.41	0.81
การมองโลกในแง่ดี		0.90	0.06	0.20	15.90	0.81
การรับรู้ความสามารถตนเอง		0.99	0.05	0.03	18.51	0.98
การฟื้นฟูพลัง		0.85	0.09	0.28	9.52	0.72
$\chi^2 = 500.32, df = 514, p\text{-value} = 0.659, GFI = 0.940, AGFI = 0.908, RMSEA = 0.000, SRMR = 0.035$						

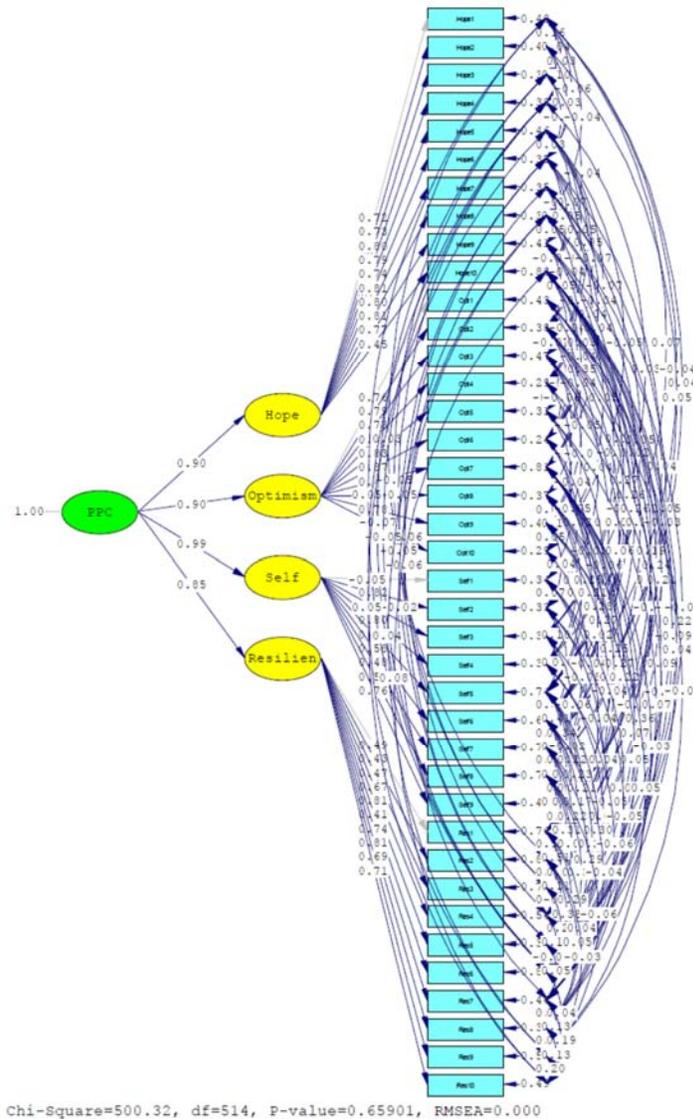
ค่า R^2 ซึ่งบ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวบ่งชี้แต่ละตัวในการอธิบายความแปรปรวนร่วม (Share Variance) ขององค์ประกอบอันดับหนึ่งของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ขนาดการอธิบายร่วมกันของตัวบ่งชี้ แต่ละค่าเข้าใกล้หนึ่ง โดยในภาพรวมมีค่า R^2 อยู่ระหว่าง 0.16 ถึง 0.76 แสดงว่า แต่ละตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบอันดับสองของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความคงเส้นคงวา ในการอธิบายความแปรปรวนร่วมกันขององค์ประกอบอันดับสองของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในระดับปานกลาง (Consistency)

ค่า R^2 ซึ่งบ่งบอกถึงความเชื่อมั่นของตัวบ่งชี้แต่ละตัวในการอธิบายความแปรปรวนร่วม (Share Variance) ขององค์ประกอบอันดับสองของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา พบว่า ขนาดของการอธิบายร่วมกันของตัวบ่งชี้ แต่ละค่าเข้าใกล้หนึ่ง โดยในภาพรวมมีค่า R^2 อยู่ระหว่าง 0.72 ถึง 0.98 แสดงว่า แต่ละตัวบ่งชี้ในองค์ประกอบอันดับสองของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความคงเส้นคงวา ในการอธิบายความแปรปรวนร่วมกันขององค์ประกอบอันดับสองของโมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาในระดับสูง (Consistency)

โดยสรุปพบว่า โมเดลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทามีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์

ตารางที่ 2 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา

ทุนจิตวิทยาเชิงบวก	\bar{X}	SD	แปลความหมาย
ด้านความหวัง	3.63	0.60	สูง
ด้านการมองโลกในแง่ดี	3.59	0.66	สูง
ด้านการรับรู้ความสามารถในตนเอง	3.18	0.37	ปานกลาง
ด้านการฟื้นพลัง	3.23	0.41	ปานกลาง
รวม	3.41	0.42	ปานกลาง

ภาพที่ 2 โมเดลผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสอง ของ 4 องค์ประกอบ หลังปรับโมเดล

การอภิปรายผล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา มีประเด็นค้นพบและประเด็นอภิปราย ดังนี้

1) ผลการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงยืนยันอันดับสองของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก พบว่า โมเดลมีความสอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ ซึ่งหมายความว่าทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทาเป็นไปตามโครงสร้างทฤษฎีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Luthans, 2007) และแบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาที่พัฒนาขึ้นในการวิจัยครั้งนี้ แสดงให้เห็นว่าตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 39 ข้อ นั้น แบ่งได้เป็น 4 องค์ประกอบ ได้แก่ ความหวัง (Hope) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) การรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-efficacy) และการฟื้นพลัง (Resilience) โดยมีค่าน้ำหนักองค์ประกอบเท่ากับ 0.90, 0.90, 0.99, 0.85 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ของ Hair และคณะ (2009) และสอดคล้องตามการศึกษาวเคราะห์องค์ประกอบทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในนิสิตนักศึกษาของ พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์ (2558) และแสดงให้เห็นว่า โมเดลองค์ประกอบเชิงยืนยันของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกทั้ง 4 องค์ประกอบนั้นมีความสอดคล้องกลมกลืนกับข้อมูลเชิงประจักษ์ที่ว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก (Positive Psychological Capital) เป็นคุณลักษณะในด้านบวกภายในตัวบุคคล ที่เป็นจุดเด่นหรือจุดแข็ง เป็นคุณลักษณะเฉพาะบุคคลในทางบวก มีความเฉพาะเจาะจง สามารถวัดได้ พัฒนาได้ นำมาใช้ในการบริหารจัดการให้เกิดประสิทธิภาพได้ ซึ่งคุณลักษณะเชิงบวกดังกล่าวนี้ประกอบด้วย (1) ความหวัง (Hope) (2) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) (3) การรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-efficacy) และ (4) การฟื้นพลัง (Resilience) และเชื่อว่าโดยทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกนี้ เมื่อนำมารวมกันเป็นตัวแปรเดียวที่เรียกว่า ทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก แล้วจะมีประสิทธิภาพในการทำนายพฤติกรรมเชิงบวกของบุคคลได้ดีกว่าองค์ประกอบแต่ละตัว (Luthans และคณะ, 2007)

2) ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษามีระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.41$, $SD = 0.42$) โดยมีระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกด้านความหวังในระดับสูง ($\bar{X} = 3.63$, $SD = 0.60$) และด้านการมองโลกในแง่ดีในระดับสูง ($\bar{X} = 3.59$, $SD = 0.66$) ซึ่งประเด็นนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ Luthans (2007) ที่พบว่า ยิ่งบุคคลมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกมากเท่าใด ก็จะมีแนวโน้มที่จะสามารถเปิดรับเอาประสบการณ์ด้านบวกจากเหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ในชีวิต เพื่อนำมาเสริมพลังการเห็นคุณค่าในตนเองและให้กำลังใจตนเอง และยังมีแนวโน้มที่จะถอยห่างจากประสบการณ์หรือเหตุการณ์ด้านลบในชีวิต ทั้งยังช่วยให้บุคคลห่างไกลจากภาวะซึมเศร้า ความรู้สึกผิด การกล่าวโทษตำหนิตนเองอีกด้วย (Luthans & Youssef, 2004)

3) นักศึกษายังมีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.18$, $SD = 0.37$) และด้านการฟื้นพลังในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.23$, $SD = 0.41$) จึงควรได้รับการส่งเสริม หรือพัฒนาทั้งสองด้านนี้เป็นอย่างเป็นรูปธรรม เนื่องจาก Luthans (2007) เชื่อว่าบุคคลที่มีการฟื้นพลังในระดับสูงนั้นจะสามารถเจริญเติบโตหรือประสบความสำเร็จได้อย่างดี โดยสามารถเอาชนะอุปสรรคและความยากลำบากโดยไม่ย่อท้อ ไม่เพียงแต่สามารถสะท้อนกลับมาได้ดีดังเดิมเท่านั้น แต่ยังมีแนวโน้มที่จะสามารถ

กลับมามีศักยภาพที่เหนือกว่าเดิมได้อีกด้วย ทั้งยังสามารถแสวงหาความหมายและคุณค่าในชีวิตของตนเอง ตลอดทั้งกระบวนการ และยังมีแนวโน้มที่จะขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของตนเองด้วยความตั้งใจ จากกระบวนการภายในตนเองด้วยความมุ่งมั่นและตั้งใจจริง สามารถสร้างแรงจูงใจให้ตนเองด้วยการรับรู้ถึงความสามารถของตน เพื่อพัฒนาแนวทางในการพิชิตความสำเร็จตามที่ต้องการได้อีกด้วย (Luthans & Youssef, 2004) ดังนั้น หากสามารถเสริมสร้างให้นักศึกษามีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกด้านการรับรู้ความสามารถในตนเองและด้านการฟื้นพลังในระดับสูงได้แล้ว ก็เชื่อได้ว่านักศึกษาจะสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างราบรื่น เนื่องจากบุคคลที่มีคุณลักษณะเชิงบวกทั้งสี่องค์ประกอบ ได้แก่ ความหวัง (Hope) การมองโลกในแง่ดี (Optimism) การรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-efficacy) และการฟื้นพลัง (Resilience) นั้นจะส่งผลโดยตรงต่อสถานะทางจิตใจในทางบวกของบุคคลทั้งในด้านสุขภาพ ด้านจิตใจ ด้านการเรียน การปรับตัว ด้านสัมพันธภาพระหว่างบุคคลตลอดจนการดำเนินชีวิตประจำวัน และการประกอบอาชีพในอนาคตได้อย่างเต็มศักยภาพ

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยนี้อาจเป็นแนวทางให้อาจารย์ นักจิตวิทยา ครูแนะแนว และนักจิตวิทยาการปรึกษาได้มีการตระหนักในความสำคัญของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษา ตลอดจนสามารถใช้ผลการศึกษานี้เป็นแนวทางที่จะศึกษาพัฒนาโปรแกรมในการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในนักศึกษาระดับปริญญาตรี โดยผู้วิจัยจึงขอเสนอแนะดังนี้

ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ แบบวัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวก สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในลักษณะของการนำไปใช้วัดทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาในสถาบันอื่น ๆ เพื่อเป็นข้อมูลเบื้องต้น และผลของการศึกษาช่วยให้ได้แนวคิดมาพัฒนาระดับทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกให้นักเรียนนักศึกษา ก่อให้เกิดการส่งเสริมและพัฒนาคุณลักษณะด้านบวก เพื่อประโยชน์ด้านการเรียน การดำเนินชีวิตประจำวัน และการทำงานในอนาคต สามารถใช้ชีวิตได้เต็มศักยภาพ และช่วยลดปัญหาต่าง ๆ ที่อาจเกิดขึ้นได้ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำมาใช้ประเมินทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกของนักศึกษาในรูปแบบดังกล่าวเพื่อช่วยเป็นแนวทางในการเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกตามองค์ประกอบทั้ง 4 องค์ประกอบ รวมถึงการพัฒนาสุขภาพจิตโดยพัฒนาอารมณ์เชิงบวกด้วยการสร้างความเข้มแข็งอดทน เพื่อช่วยให้นักศึกษานำไปประยุกต์ใช้ในการสร้างพลังด้านบวกในการดำเนินชีวิตในสังคมด้วยสุขภาพจิตที่ดีต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ผลการศึกษานี้ทำให้ทราบถึงกรอบมโนทัศน์และองค์ประกอบของทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในนักศึกษาระดับปริญญาตรี ซึ่งสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในรูปแบบต่าง ๆ เช่น การจัดการเรียนการสอน การฝึกอบรม การแนะแนวหรือการให้การปรึกษา โดยเฉพาะองค์ประกอบการรับรู้ความสามารถในตนเอง (Self-efficacy) และการฟื้นพลัง (Resilience) ในนักศึกษาให้มีทุนทางจิตวิทยาเชิงบวกในระดับสูงขึ้นไป เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างเต็มศักยภาพ

เอกสารอ้างอิง

- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2538). วิธีวิทยาขั้นสูงด้านการวิจัยและสถิติ. *วารสารวิธีวิทยาการวิจัย*, 7(2), 1-31.
- นงลักษณ์ วิรัชชัย. (2555). *โมเดลลิสเรล: สถิติวิเคราะห์สำหรับการวิจัย Linear Structural Relationship*.
ชลบุรี: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พัชรภรณ์ ศรีสวัสดิ์. (2558). การศึกษาและเสริมสร้างทุนทางจิตวิทยาของนิสิต/นักศึกษาโดยการให้
คำปรึกษากลุ่ม. *วารสารวิจัยทางการศึกษา*, 9(2), 131-146.
- ประณต เค้าฉิม. (2551). *จิตวิทยาวัยรุ่น* (พิมพ์ครั้งที่ 1). กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาจิตวิทยา คณะ
มนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- วรินทร์ ธรรมนารถสกุล. (2547). *อิทธิพลของพฤติกรรมกรรมการเป็นสมาชิกที่ดีขององค์กรต่อผลการปฏิบัติงานของ
พยาบาลวิชาชีพ: ศึกษาอิทธิพลทางตรง อิทธิพลคั่นกลาง และอิทธิพลสอดแทรก* (ปริญญาานิพนธ์
ปริญญาดุขุบัณฑิต สาขาการวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ประยุกต์). มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Bollen, K.A. (1989). *Structural Equations with Latent Variables*. John Wiley and Sons, Inc., New York.
- Hair Jr., J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2009). *Multivariate Data Analysis* (7th ed).
Upper Saddle River. NJ: Prentice-Hall.
- Hair, J.F., Black, W.C., Babin, B.J., & Anderson, R.E. (2010). *Multivariate Data Analysis* (7th ed).
Pearson, New York.
- Luthans, F., & Youssef, M. (2004). Human, social, and now positive psychological capital
management-investing in people for competitive advantage. *Organizational Dynamics*,
33(2), 143-160.
- Luthans, F. Youssef, M. & Avolio, B. (2007). *Psychological Capital : Developing the Human
Competitive Edge*. Oxford, England.: Oxford University press.
- Luthans, F., Avolio, B., Avey, J.B., & Norman, S.M. (2007). Positive Psychological Capital:
Measurement and Relationship with Performance and Satisfaction. *Personnel
Psychology*, 60(3), 541-572.
- Seligman, M. E., & Csikszentmihalyi, M. (2000). Positive psychology: An introduction. *American
Psychological Association*, 55(1), 5.
- Vanno, V., Kaemkate, W. & Wongwanich, S. (2014). Relationships between academic
performance, perceived group psychological capital, and positive psychological capital
of thai undergraduate students. *Procedia-Social and Behavioral Sciences*, 116, 3226–
3230.